

Gedragscode Seksualiteit in de Kinderopvang

Kinderopvang biedt een veilige en respectvolle omgeving waarin kinderen zich vrij kunnen ontwikkelen, inclusief hun nieuwsgierigheid naar hun eigen lichaam en sociale interacties. Binnen deze setting leren kinderen op een speelse manier wat gewenst gedrag is, hoe zij grenzen kunnen herkennen en respecteren, en hoe zij op een gezonde en veilige manier omgaan met seksualiteit. Deze gedragscode biedt richtlijnen voor medewerkers om hen hierin te begeleiden.

Uitgangspunten Wet Kinderopvang & Wet IKK

- **Bieden van emotionele veiligheid:** Kinderen moeten zich beschermd en gewaardeerd voelen in hun ontdekkingsreis naar identiteit en lichamelijke autonomie.
  - **Stimuleren van persoonlijke en sociale competenties:** Het begeleiden van kinderen bij het herkennen en respecteren van grenzen draagt bij aan hun sociale en emotionele ontwikkeling.
  - **Overdracht van normen en waarden:** Medewerkers vervullen een voorbeeldrol en dragen bij aan de bewustwording van gepast gedrag en respect voor elkaar.
  - **Gezonde en veilige omgeving:** Voorkomen van ongewenste situaties door duidelijke gedragsregels en bewustwording van grenzen.
  - **Betrokkenheid van ouders:** Open communicatie met ouders over vragen en situaties rondom seksualiteit bevordert een consistente opvoeding.
-

Duidelijke afspraken en richtlijnen

Geen seksueel getinte opmerkingen

Toepasbare interactievaardigheden:

- Sensitieve responsiviteit
- Praten en uitleggen
- Emotionele ondersteuning

Ontwikkelingsgebieden:

- Sociaal-emotionele ontwikkeling
- Taalontwikkeling
- Cognitieve ontwikkeling

Ontwikkelingspsychologie: Volgens Erikson's psychosociale theorie ontwikkelen kinderen tussen 4-12 jaar een gevoel van identiteit en autonomie. Het stellen van grenzen helpt hen veilig te navigeren binnen sociale interacties.

Voorbeeldgesprekjes:

1. Een kind maakt een seksueel getinte grap

- PM: "Ik hoor dat je een grapje maakt. Sommige grapjes kunnen anderen ongemakkelijk maken. Hoe zou jij het vinden als iemand zo over jou praat?"

2. Kind stelt een directe vraag over seks

- PM: "Dat is een goede vraag. Sommige onderwerpen bespreken we thuis met ouders. Wil je dat ik je help om hier samen over te praten met je ouders?"

3. Een collega maakt een seksueel getinte opmerking

- PM tegen collega: "Laten we ervoor zorgen dat ons taalgebruik respectvol blijft. We zijn een voorbeeld voor de kinderen."

Seksuele toenaderingspogingen van een kind

Toepasbare interactievaardigheden:

- Structuur en grenzen stellen
- Sensitieve responsiviteit
- Praten en uitleggen

Ontwikkelingsgebieden:

- Sociaal-emotionele ontwikkeling
- Zelfregulatie

Ontwikkelingspsychologie: Vygotsky benadrukt dat kinderen leren door interacties. Duidelijke grenzen helpen hen te begrijpen wat gepast gedrag is en hoe ze sociaal wenselijk kunnen handelen.

Voorbeeldgesprekjes:

1. Een kind probeert een medewerker te kussen

- PM: "Ik zie dat je graag een knuffel geeft, maar een kus geven doen we niet. We kunnen een high five doen als alternatief!"

2. Een kind wil fysiek contact zoeken op een ongepaste manier

- PM: "Het is fijn om genegenheid te tonen, maar sommige manieren zijn niet gepast. Wil je een knuffel of liever even samen een boekje lezen?"

3. Een collega merkt een herhaald patroon op bij een kind

- PM: "Ik zie dat dit kind vaker fysieke toenadering zoekt. Zullen we dit bespreken met ouders om te kijken of ze dit thuis ook opmerken?"

Kinderen op schoot nemen en knuffelen

Toepasbare interactievaardigheden:

- Sensitieve responsiviteit
- Emotionele ondersteuning
- Structuur en grenzen stellen

Ontwikkelingsgebieden:

- Sociaal-emotionele ontwikkeling
- Veiligheidsgevoel

Ontwikkelingspsychologie: Bowlby's hechtingstheorie benadrukt het belang van veilige en warme relaties. Kinderen zoeken nabijheid bij volwassenen om zich veilig te voelen, maar ook hier zijn grenzen nodig.

Voorbeeldgesprekjes:**1. Een kind wil op schoot bij een medewerker**

- PM: "Je mag lekker naast me komen zitten. Zo kunnen we samen praten en een boek lezen."

2. Een ouder vraagt of hun kind vaker wordt geknuffeld

- PM: "Wij zorgen ervoor dat kinderen zich veilig en geliefd voelen, zonder dat we hen op schoot nemen op een manier die niet bij de leeftijd past."

3. Een oudere BSO-leerling wil op schoot bij een medewerker

- PM: "Je mag altijd een knuffel komen halen, maar bij oudere kinderen zitten we liever gewoon samen naast elkaar."
-

Kinderen die onderling 'doktertje spelen' of bloot laten zien**Toepasbare interactievaardigheden:**

- Sensitieve responsiviteit
- Praten en uitleggen
- Grenzen stellen

Ontwikkelingsgebieden:

- Sociaal-emotionele ontwikkeling
- Zelfbewustzijn

Ontwikkelingspsychologie: Kinderen in deze leeftijdsgroep ontdekken hun lichaam en grenzen. Piaget beschrijft dat kinderen in de concreet-operationele fase leren omgaan met regels en sociale conventies.

Voorbeeldgesprekjes:**1. Twee kinderen spelen 'doktertje'**

- PM: "Lichamen ontdekken is normaal, maar we houden onze kleren aan. Laten we iets anders gaan spelen."

2. Een ouder vraagt waarom doktertje spelen niet mag

- PM: "Kinderen mogen nieuwsgierig zijn, maar wij zorgen ervoor dat het spel past bij de sociale normen."

3. Een kind vraagt waarom bloot spelen niet mag

- PM: "Je lichaam is privé. We zorgen ervoor dat iedereen zich veilig voelt door altijd kleding aan te houden."

Pedagogisch medewerkers en wateractiviteiten

Toepasbare interactievaardigheden:

- Sensitieve responsiviteit
- Structuur en grenzen stellen

Ontwikkelingsgebieden:

- Fysieke veiligheid
- Sociaal-emotionele ontwikkeling

Ontwikkelingspsychologie: Een voorspelbare en gestructureerde omgeving helpt kinderen te begrijpen welke gedragsregels gelden en waarom die belangrijk zijn.

Voorbeeldgesprekjes:

1. Een kind vraagt waarom medewerkers geen badkleding dragen

- PM: "Wij houden kleding aan om professioneel te blijven. We zorgen er altijd voor dat jij je veilig voelt."

2. Een ouder vraagt waarom kinderen altijd een shirt dragen bij waterspel

- PM: "Dit helpt tegen de zon en zorgt ervoor dat iedereen zich prettig voelt."

3. Een kind wil zonder kleding spelen bij wateractiviteiten

- PM: "We dragen altijd kleren bij waterspel. Je mag een droog shirt pakken als je nat wordt."

Conclusie: Deze gedragscode biedt een duidelijk kader voor pedagogisch medewerkers om kinderen op een gezonde en respectvolle manier te begeleiden in hun ontwikkeling rondom seksualiteit. Door interactievaardigheden, ontwikkelingspsychologie en wet- en regelgeving toe te passen, wordt een veilige en positieve kinderopvangomgeving gecreëerd.